

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Dijous 24 de Novembre de 1898

Núm. 3.761

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Pts. 1.200
n provincias trimestre.	3.600
Extranger y Ultramar.	7.200
Anuells, à preus convencionals.	11

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofret, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicin.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

Ceps americans

Secció doctrinal

En defensa propia

IV Y ÚLTIM

Avans dels desastres de Cuba y Filipinas, varem publicar un article en una revista local, en lo qual retreyam l'exemple de lo ocorregut a Polònia, que d'Estat viu y poderós ha passat a esser nació esclavizada; ab una forma simbólica, posavam de relleu la semblansa de la fi d'aquell reyalme y la de la època actual d'Espanya; les similituds entre las causas de la ruina d'aquell poble y las que presentan totes las na- cions en sa decadència.

Res més havém publicat durant la guerra, pera tindre la conciencia netà fins de nimis escrupols d'haver fomentat cap divisió desde la humil esfera que ocupém, més en converses públicas y particulars havém manifestat la nostra manera de pensar respecte dels successos ocorreguts y en cap moment havém tingut—per la Espanya—ni la més llunyana esperança de triomfi ni de honresa desfeta. Fundávam las nostres apreciacions en las lecturas que de la situació social y econòmica y política dels Estats Units havíam fet en anys anteriors; en las lecturas de la vida y campanyas del general Lee y de las obres y de J. W. Draper, pera no citar més que alguns dels que ara recordém, y teníam plé coneixement, primer, de la nostra impotència per aturar la opinió regnant aquí y després, de las causes que impelien la guerra, semblants a les que hi llenaren à Napoleó III: quan la torrentada, ja grossa, se llença oprimida cap a un avenir, volguerla aturar es follia.

Y fora de llengeras y petitas espurnas, bé's pot dir que 'ls partits polítichs han trobat la via pera corre el suicidi, com han tingut al país sumís, quiet, dòcil y resignat al sacrifici. Y 'ls governs, tement las conseqüencies d'una política pacífica, tant se deixaren enganyar per los diaris de gran y petita circulació, que desconequeren sempre 'ls sentiments del poble senzill, del poble pobre, y que ningú, enténquis bé, ningú, hauria lograt móurer á favor de la guerra pera conservar à Cuba; perque 'l poble hi ha hagut d'aner sempre sol á combatre à Cuba, y 'ls que han tingut diners se'n han lliurat; lo poble aberria à Cuba y arreu se sentia que per él valia més que 's perdés.

Tan sots los grans centres y pot esser tan sots Madrid demanava la guerra, perque algun dia se sabrà com se fomentaren y com s'excitaren las manifestacions patrioteras per los carrers, que duyen la bandera dels Estats Units arrossegant per terra, ab un porch pintat.

Cóm s'ha perdut Filipinas y per què s'ha perdut no cal tractarho; perque, ja fa tres o quatre anys, que 'l Diari de Barcelona publicava uns articles respecte de la administració d'aquelles illes, que feyan preveure tot lo ocorregut després.

Pera las dos guerres lo poble ha donat lo més gran de sos tresors, ha donat sos fills. Y que ha fet l'administració espanyola dels fills del poble, que anaven

de continuades curacions y d'una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que 'l

més

La que paga més contribució de la província.

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRELATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA.

Pera tractar, al mateix horitzó o a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

vessar la seva sanció en defensa de la Pàtria ó à morir en los hospitals?

Aquesta administració espanyola, tant als que fees com als soldats los ha deixat morir de fam, y quan no 'ls haurá de menester, es capás de robársoli, als uns y als altres, los seus estalvis.

S'atrevirá ningú à defensar la imprevisió del govern à Santiago y à Filipinas després d'haver vist als que 'n retornan? Després d'haver vist als marins y als generals que manaven llegions de cadavres, no llegions d' homes que defensaran una empresa tan poc adequada al esfors que pot fer aquest país. Sols un somniador ó un interessat sense conciencia.

¿En quin costat son doncs los cuatro locos y 'ls que atenjan à la unitat d'Espanya?

Que Deu los perdoni, torném à repetir,—perque molt grans han d'esser los prechs pera obtenir misericòrdia y no justicia—à tots los causants del gran y perdurable dany que avuy plorém y que en sa infinita clemència los deixi morir en pau, sense que 'ls atormentin las visions de las llars desertas y de las sales d'hospitals replenes d'agonitzants y dels fúnebres espectacles dels bultos humans llenys en alta mar à la voracitat dels peixos.

Empresso si deu haverhi perdó per los homes no pot haverhi pel régime politich que ha infantat y fet créixer situacions tan deshonroses, que ni en la història xina tenen precedents: per aquesta política maleïda, que 'ns ha dividit à casa mateix y que 'ns ha deixat després de 25 anys de pau en mans de la Europa cobdiosa, sense alé ni defensa, vencuts al primer xoc y exposats à esser fets à trossos per lo Nort y per lo Sud.

Nosaltrs, que tants anys fa que sostinem que aquest régime es la ruina y es la destrucció del Estat espanyol, podríam encararnos ab los que 'ns han apostrofat ab epítets humillants, y retornársoli dihen: «Miréu lo final de la tragedia, miréu lo finis Ispania que s'acosta; contempléu la vostra obra, partits de totas las inmoraltats y concupiscències: tenau per que 'l regionalisme pogués desfer la unitat de la Pàtria y sou vosaltres, los qui l'haveu desmembrada.»

Mes nó, nosaltres, petits en nombre y grans en la fé vos cridém pera que abdicau de las vostres passades discordias; deixám á cada un defensar noblement las seves idees, pero úníclos y trobémnos d'acord en aquest camp neutral de l'amor à Catalunya, que no escluix l'amor à Espanya y consagrénos al confeu de la sagrada herència de nostres passats; à la defensa dels malmenos fills de nostres còdichs, à la millora y perfeccionament del carácter dels nostres fills, pera que s'aprenquin en la escola de la tradició catalana; en la adquisició del govern administratiu de las regions catalanas pera que allunyats de las influències regionalgudament corruptoras siga com la beneficiosa pluja que fa produir al terrer; pera que 'ls tributs s'igan com la nova moneda francesa, una dona que sembra, y no com las dàdivas d'una confessana, que 'ls prodiga sols a sos favorescuts.

No es pas fet d'egoïsmes, no, lo regionalisme català, ni 's vol desentendre de la vida del Estat, sino que vol formar com un feix de fortas branques, de lo que no es avuy més que un corcat tronch.

Las manifestacions de forsa potent que en l'art, en la indústria y en lo comers ha fet lo casal català han de vindre acompañadas de la acció política y administrativa, informades en la vida y en lo poder que avuy representa aquesta terra y que sols son encara una sombra de lo que foren y un comensament de lo que podrán esser demà.

Y per haverho així entès, nostre Excm. Ajuntament, que ha sapigut inspirarse en la opinió general d'aquest veïnat, mereix aplausos, no censurias; meixí esser regraciad, no criticat.

Rébin doncs tots los firmants de la sollicitud à la Excm. Diputació nostra més coral felicitació, y dispensions *El Liberal de Reus* si l' havém pogut mortificar, sens adonársen, en aquests articles, que havém degut escriure en *defensa propia*.

P.

Notas regionalistas al extranger

AUSTRIA-HUNGRIA

Han tingut lloch en la Cambra húngara grans escàndols promoguts per la oposició todesca. Lo baró Banffy, que s' havia proposat salvar à la Constitució húngara dels mals que li ocasiona la extrema esquerra alemana, s' vegé per los diputats,—ó millor, energúmens que la forman—grosserament insultat, havent hagut de sentir, entre altres paraules més propias d'un bordell que no d' una Cambra, les poch cültes frases de: ¡Mentider! ¡Calumnidor! ¡Fora d' aquí!

Restablert lo silenci, 'l minstre ha declarat no poder en cap cas admetre la proposició de subordinar la independència del Pressupost al establiment del territori aduaner autònom. Lo projecte del compromís ha quedat depositat à la Cambra é hi han les majors probabilitats d'esser votat en temps útil en lo Parlament austriach. Per are, doncs, no hi ha que pensar en ocupar-se del territori aduaner independent. Així ho comunica al *«Temps»* son corresponsal à Viena.

ALEMANIA

Les expulsions del territori alemany contra 'le naturals dels territoris anexionats al imperi continúan à la ordre del dia. Molt primparada deu considerar lo govern prussià la unitat del imperi, després del quart de sicle que ja compta, tota vegada que veu perills per tot arreu y usa ó abusa d' aqueix dret que tot Estat soberà té d' expulsar de son territori à tothom que li sembli perillós. Bismarck fou l' home que ab més rigor posà en planta aqueixa mida tan gravíssima, que sols te explicació en cassos molt excepcionals y quan la veridadera «salus populi» ho reclama. Se creya que 'l Estat alemany havia deixat d' usar mides tan crudels com la de desterrar en massa als ciutadans efectes à llur patria natural. Pero sembla que no es així. A les disposicions d'ostracisme donadas contra algunes famílies del Silesia, han succehit de poc èltras no menos escandaloses à Breslau d' ahont acaban d' esser expulsats un número considerable de eslaus, austriacs, y jueus polonesos, que residían desde llarg temps en lo país. Tan rigurosa mida ha sigut presa sense formació de causa ni pretext determinat.

Segons «Le Temps», à Kœnigsberg, un noi de dotze anys, que vivia en un col·legi com a pensionat ha sigut desterrat sense haverse dit per lo govern lo per què. La «Gazette du Weser» diu que molts pacífics burgesos originaris d' Holanda han sigut trets de la ciutat de Gronau, (Westfalia), sense tampoc saberse la causa. A alguns austriacs residents a Berlín se'ls hi ha donat lo passaport fins a la frontera. Ningú s'explica aquesta nova forsa de persecució que iniciada, era de poch en lo Slesvig-Holstein, s'exten per tot l'imperi. En aquella regió en menys de quinze dies han sigut deportades més de cent persones de nacionalitat danesa. En lo sol districte de Hadersleben s'hi compten zeixantacinc víctimes del furor policial tudesch.

A totes aquestes víctimes del centralisme o uniformisme alemany, la policia les hi ha donat la denominació oficial de «lælig», (que segons «Le Temps» ve a signicar una cosa així com «gent que fan nòsa»). Donch aquesta gent que «fa nòsa» a la Prussia, no son sino gent de condició humil, ab qual expulsió del país en que viuen se'ls hi causa la miseria y la desesperació.

Aqueixas midas tan brutals y tan propias de la baràbie germànica, han produït en tot lo poble escandau un moviment d' indignació, al qual n' ha seguit un altre d' unió y de solidaritat que podrà donar algun mal de cap al amo y senyor dels alemanys, aqueix monarca rondayre que de vegades preté actuar de Lohengrin llibertador, oblidant sovint tan simpàtic paper.

L'agitació fonda del Slesvig-Holstein pot ser funesta a Alemanya.

Fa avinent «Le Temps» al ocupar-se d'aquesta cuestió, que 'ls danesos, desde 1864, defensan llur nacionallitat amenassada. En efecte; existeixen en lo Slesvig nord varis societats que anomenan a aqueixa regió lo «Jutland meridional», las quals organisan excursions a l'altra banda de la frontera danesa. Dinamarca, ajudant aqueix moviment, ha fundat aprop de la ratlla divisoria d' abduas nacions gimnàsies y escolas, ahont los joves slesvigesos van a educarse. Salas de lectura daneses han sigut obertes en dit punt, ahont se reben, regalades, obras d'autors danesos y a las que las llibreries de Copenhague hi envien sos llibres. En una paraula, l'element danés oblidat que l'alemany es l'amo del país y al qui es menester creure en tot y per tot, fins en lo més íntim de la família y de la llar; y que conservar la llengua, los usatges y las afecions de la mare patria es fer traició a la exigent Germania, a la qual no s'estima pera res.

Es en va que's digui que la germanisació marxa a pas de gegant; que en 1864 hi havia en lo Slesvig 106 parroquias en las quals lo culte se feya exclusivament en danés, y que avuy no n' hi ha més que 51; que en 1893 hi havian en los districtes fronterissos 312 electors danesos y 280 electors alemanys, y que are no n' hi ha més que 298 dels primers contra 296 dels segons.

Res hi fa. Los «chauvins» germànichs demanau a tue tête «l'Alemanya pels alemanys.» Ab l'ajuda, diu «Le Temps», d'un ministre escéptich y sense escrúpols, M. de Miquel, estan aquells en camí de deshonrar a la Prussia y d'empobrirla per las expulsions en massa, que son un escàndol pera la conciencia del mon civilisat y que comprometerán a la llarga 'ls interessos nacionals».

Aqueixos centralistes tudeschs no saben potser lo resultat que han tingut pera l'Estat espanyol certes actes renyits també ab la «consciencia del mon civilisat», perpetrats així mateix per «chauvinistas» de la pitjor mena, que han llensat a la nació espanyola a la més horrosoa ruina y a la situació més vergonyosa.

Las expulsions que també ha efectuat lo govern prussià, desde alguns temps ensé, y en gran escala en la Silesia prussiana contra 'ls naturals d'Austria, han determinat al president del club jove txec a dirigir a la Cambra una interpellació al comte Thun pera demanarli si havia protestat contra aquestes expulsions, tant més d'estranyar de part d'un Estat tant intímatament aliat ab la Austria com es la Alemanya.

NORUEGA «Lo Storting», llegim en un diari de París, decidi per unanimitat menos un vot, adoptar la bandera exclusivament noruega, sense cap signe que indiqui la més petita unió ab la Suecia.

Yare que vagin predicant certa mena de sabis que encara s'usen a Espanya (pero en lo més que a Espanya) que 'ls pobles tendeixen a las grans unitats. Això era fàcil poderho dir allà per l'any 40; mes en la actualitat, las cosas van per altre camí. Quan se'n adonaran los estadistes madrilenyos? Fàcil es que quan vulguin véurelos no hi signin a temps.

CRETA

Segons «Le Temps», los cristians cretenchs inventan tots los días nous medis pera fer manifesta llur alegría per la mèrxa de las tropas turques y per la emancipació definitiva de la isla de la dominació del sultà, després d'una esclavitud de més de dos sigles. Ball, funcions religioses en acció de gracies, sortijas, «accolades», festes públiques, manifestacions de respecte als admiralls, explosions de regoneixement envers las quatre províncies, res hi manca. Més lo medi més característich, lo més conmovedor, es la fórmula de salutació cotidiana que 'ls cretenchs han adoptat, y que no es més la salutació usada en tots los païssos dits ortodoxos lo dia que ells celebren la Pasqua y la cap-vuytada següent. Tau bon punt dos cretenchs se troben, l' un diu: «Cristo ha ressuscitat!» y l' altre respon: «En veritat, que ha ressuscitat!»

Ditzós aquell poble que pot celebrar la Pasqua de Ressurrecció de sa patria! Altres n' hi ha que pujan encare penosament la costa del Calvari!... ¡Costa penosissima que aquí dura ja fa 184 anys!...

Més després dels misteris de Dolor segueixen los de Gloria...

TURQUIA

Arreglada la cuestió cretenca, las potencias fixan llur esment en la situació de la Macedonia, qual estat d'anarquia fa pensar seriament als Estats europeus que's preocupan eu las coses de la Turquia europea. Lo govern otomà sembla que no se'n adona dels perills que per aquella banda l'amenaçan. La perturbació en que via aquella regió fa creure que s'acosta l'dia en que 'l sultà haurá de restar de sos dominis lo territori macedonià. Los armenis y 'ls cristians de la Macedonia s' preparan pera llorar-se del 'l jor mussalma, y en aquesta tasca 's troben ajudats per sos germans de rassa y creencies, los búlgars y 'ls romans. Per sa part, la Sèrvia no està en vaga en lo relativ a ajudar també als sèrvis sùbdits d'Abdul-Hamid. La Russia y l'Austria prou donan avisos al sultà sobre la nuvolada que li vé el demunt, pero no deturaran que la tempestat esclati furiosa quan l'hora sia. L'exemple de Creta es molt bò en las presents circumstancies.

Encara que «Le Courrier des Balkans» de Sofia diu qu' es completament inexacte que 'l embaixador de Russia a Constantinopla hagi promés a son company de Sèrvia apoyar sus reclamacions devant del govern turch relativament als assumptos de Macedonia, no obstant, alguna cosa hi haurá quan los diaris, que solen estar generalment ben enterails sobre las coses de Turquia, parlen d'aquesta manera. La prempsa governamental de Belgrado s'esforça en fer creure en una aproximació entre la Russia y la Sèrvia. Molt serà, donchs, que de tot això no n' resulti, tart o de jorn, lo que hi ha emprenyo en negar. La autonomia de la Macedonia serà un fet no massa llunyà. O sino, 'l temps dirà.

Diuhen de Constantinopla a un diari estranger: «Un diari de Yemen diu que las tribus árabs estau revoltadas contra 'ls funcionaris enviats de Constantinopla y que las tropas del Sultà tenen grans treballs pera sotmetrelas. Lo descontent existeix també entre las mateixas tropas lleals, las quals no reben las provisions que 'ls fan falta.»

Sembla talment que parli aquell corresponsal de cosas d'Espanya.

PELEGRÍ CASADES Y GRAMATXES.

CRÒNICA

Observacions Meteorològicas

FACILITADAS PER D. RAMÓN GISPERT

del dia 23 de Novembre de 1898

Horas d'obser vació	Baròmetre aneroide	Grau d'humitad	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	759	72		3'9	Ras	
3 t.	753	69				

Horas d'obser vació	TEMPERATURAS				VENTS	
	Màxima	Mínim.	Tér. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 14	5	7	O.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 19		8	O.		0'3

Horas d'obser
vació

TEMPERATURAS

VENTS

NUVOLS

Màxima

Mínim.

Tér. tip.

direcci.

classe

can.

Sol. 14

5

7

O.

Cumul

0'3

Sombra 19

8

O.

0'3

tuosa administració espanyola.—Lo Director, Francesc Colom.

Sembla que l' Alcalde Sr. Borrás, d' acord ab la secció de Foment, ha introdubit algunes economies en la plantilla de la brigada municipal, deixantla limitada al número fixat per la Corporació.

Sabém també que hi ha 'l propòsit de realitzar algunes altres obligant a que 'ls serveys afectes a la mateixa se compleixin degudament.

Son midas aquestes que aplaudirà tothom.

Hem sentit fer varias queixas de que l'últim tranvia que surt de Salou cap a nostra ciutat no arribi fins a la Closa de Freixa.

Com es aquell un tren en lo que hi venen tots los passatgers que porta l'express de València, y per tant en aquesta temporada lo que proporciona a l'empresa més bitllets, considerant la atenció del Concill d'Administració del mental tramvia per si troba oportú disposar que aquell tren entri dins de la ciutat.

Recomanem el senyor President de la secció de Foment de nostre Municipi, si es que ja no ho ha fet, dongui ordre a la brigada municipal que procedeixi a treure 'l sanch, ja corromput, que hi al carrer del Hospital.

Lo cinematògrafo instalat en lo carrer de Llovera, cada dia se veu visitat per bon número de persones, las quals tots surten satisfechos del espectacle que allí s'hi exhibeix.

Procedent de Tarragona s'ha arribat a questa ciutat al objecte de passar la visita en las Escoles públiques l' Inspector d' Instrucció pública d'aquesta província senyor Santamarie.

Lo darrer número de nostre estimat colega la «Revista Gallega» de la Corunya està dedicat al distingit Rvnt. Mossen Francisco Salgado, ferm regionalista, ha tornat a la capital d'aquell antich regne, la seva pàtria, després d'una llarga estada que ha fet a Amèrica. En aquesta estada ha escrit el seu «Anales de la literatura gallega» que es publica en el seu llibre «La literatura gallega». Aquest motiu los notables escriptors regionalistes gallegos y sos més inspirats poetas, han dedicat a son país escrits plens de sanas doctrinas.

També ressenya la festa íntima organitzadora en obsequi a nostre bon amich D. Eugeni Carré y Aldao, incansable propagandista de nostras ideas, ab motiu de celebrar aquell lo dia 15 del mes que som la festa onomástica, consistent en un expléndit banquet, una funció teatral y una carta escrita en sa qdolsa llengua y autorizada per tots sos amics fatims, que son d'esto d' escriptors que hoaran a Galicia.

L'altre dia, passant per la carretera de Tortosa a Gandesa, tinguerem ocasió de veure l'abandonament que s'ha tenia aquella important via.

A causa del temporal, s'estimaren de las montanyes algunes rocas que anaren a parar al mitjà de la carretera, y allí estan esperant que les retirin.

Per no haverse reunit suficient número de senyors regidors ahir l'Excm. Ajuntament no va poguer celebrar sessió de primera convocatoria.

Una comissió de Sevilla, presidida per l'Alcalde senyor Heraso, ha anat a Madrid per a gestionar que siguin portats a aquella capital andalusa y que li cedeixin lo monument de Susillo que estava destinat per aixecar-se a la catedral de l'Habana.

Ha reanudat sos viatges a Amposta y demés punts de la ribera del Ebro, lo vapor «Ciudad de Tortosa», que durant l'istiu los havia suspès a causa del baix nivell de las aigües.

Per lo ministeri de Marina s'acaba de dictar una real ordre, en virtut de la qual se reglamenta la pesca del «bou». Comprén numerosos articles en los que se fixan lo tonelatge màxim y mínim que deurán tenir las embarcaciones, la distància de la rada a que poden pescar y moltes altres disposicions.

La Cambra Agrícola de Vendrell també s'ha adherit al Missatje de la Comissió Catalana havent enviar lo següent telegràma:

«Majordom major Palau, Madrid.—Cambra Agrícola Vendrell prega vencencia elevi Trono adhesió Missatje President associacions Barcelonà.—President Soler.»

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferents espècies, puja a pessetas 989'33.

Cinematógrafo Lumière, situat en lo carrer Llovera, (Padró), 49.—Funció tots los días de las 5 de la tarde á las 12 de la nit.—Entrada general 20 céntims, preferència 30; se cambiàn vistes diàriament.

Secció oficial

Registre civil

del dia 22 de Novembre de 1898

Naciments

Cap. Matrimonis

Defuncions

Josep Olivé Toda, 66 anys, Barreras 27.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Joan de la Creu.

Sant de demà.—Santa Catalina.

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisiació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	54'25	Cubas del 86	52'37
Exterior	'	Cubas del 90	42'37
Colonial	'	Aduanas	86'75
Norts	25'	Ob. 5 0 0 Almansa	79'12
Fransas	27'15	Id. 3 0 0 Fransa	42'
Filipinas	63'50		

PARIS

Exterior	42'10	Norts	
		GIROS	

Paris	41'25	Londres	35'85
-------	-------	---------	-------

Se rebén órdens pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los païssos.

J. Marsans Roi

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	54'27	Aduanas	87'
Exterior	'	Norts	25'
Amortisable	65'	Fransas	27'15
Cubas 1896	52'50		
Cubas 1890	43'50	Obs. 6 0 0 Fransa	80'25
Exterior Paris	42'40	Id. 3 0 0	42'
		GIROS	

Paris	42'25	Londres	35'85
-------	-------	---------	-------

Ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris. Compra y venda al contat de tota classe de valors. —Descompte de capons. —Compra de monedas d'or y bitllets de tots los païssos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	710	750	
Industrial Farinera		500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	450	500	
Manufactura de Algodón		100	
Companyia Reusense de Tranvías			
Companyia Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200		

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entrades del dia 22

De Málaga y esc. en 6 dias v. «Sagunto», de 345 ts., ab efectes, consignat á don Anton Más.

De Cette en 1 dia. v. «América», de 438 ts., ab bocoyys buyts, consignat á don Emili Borrás.

De Berdiansk y esc. en 15 dias v. italiá «Colombo», de 787 ts., ab blat, consignat als senyors Mangrané y fills de Guix.

De Cette en 1 dia v. italiá «Marchesino» de 563 ts., ab bocoyys buyts, consignat als senyors viuda y nebot de P. Ferrer Mary.

De Sant Carles de la Rápita, l. «Teresa» de 90 ts., ab sal, consignat á don Joan Mallol.

Despatxadas

Pera Nantes y esc. v. francés «Mitidja», ab ví.

Pera Cette v. italiá «Marchesino». ab ví.

Pera Génova y esc. v. «Sagunto», ab efectes.

Pera Valencia v. alemany «Nordstrand», en lastre.

Anuncis particulars

ESCORIAS THOMAS.—Végis 1ª anunci de la quarta plana. Digrise a casa Gambús, carrer de Vilà Bou 12.

Als Herniats (TRENCACTS)

Constitueix una gran equivocació la que sufreixen la majoria dels herniats (trencats) al creure que qualsevol braguer comprat al etzar es sufficient pera retenir y fins curar las hernias, essent aquest error causa de moltes complicacions.

Per qui correspongui, no deuria permetre lo cinisme de certs mercaders d' ofici que, ab lo major descaro, se titulan «topedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap titul que justifiqui sa competencia, y, no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los peridichs la curació radical de dita malaltia, qual mecanisme desconeixen en absolut.

Avans de sacrificar à vostres fills ab vendatje brut, incòmodo y perillós, consultiu ab vostre metje y ab seguritat os dirà que pera la curació de las hernias de vostres fillets, lo remey més prompte, segur, net, fàcil, cómodo y econòmic, es lo bragueret de «cautchouch» ab resort.

«Tirants Omoplàctichs» pera corregir la «cargazón» d' espalas.

«Faixas hipogàstricas» pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab llargs anys de pràctica en la casa de D. Joseph Clauolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

TALONARIS

pera la rifa de Nadal
Se venen en la impremta d'
aquest diari.

Saló de perruqueria

ROSENDO LLACOSTERA

Carrer Llovera (Padró), 6, pral.—Reus.
Lo dueño d' aquest establiment se complau en oferir sos serveys al públic.

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

SERVEY DE TRENS QUE REGIRÁ DESDE L' DIA PRIMER D' OCTUBRE DE 1898

Sortides de Reus: Matí, 4'10, 9'06.—Tarde, 2'32, 5'43.

Sortidas de Salou: Matí, 4'56, 10'49.—Tarde, 5'10.—Nit, 7'25.

TELEGRAMAS

Madrid 23.

Telegrafian de Londres que vorà l port de Vancouver han topat los vapors japonesos «Kinseni Maru» y «Mikawa Maru». Aquest últim barco se'n anà rápidament á fons.

Han mort ofegades unes 70 persones entre passatgers y tripulants.

—Se desmentix la notícia circulada de que les Estats Units concediran a Espanya, com a compensació, la igualtat aranzelaria durant sis anys en l' Arxiu dels Filipins.

—Se torna á parlar d' una combinació de governadors, que's diu se realisarà en breu.

—S' assegura que avuy firmarà la Reyna Regent lo decret rellevat al general Blanco del Carrer de capitán general de la illa de Cuba.

Del mando de la Gran Antilla se'n encarregará el general González Parrado.

—Tan prompte com se firmi la pau definitiva, se diu que don Carlos publicarà un manifest dirigit al país.

—Sembla confirmarse la notícia de que l' senyor Sagasta no pensa presentar la cuestió de confiança aixís que's firmi l' tractat de pau, perque creu dever presentar-se avans pera discutir aqueil document y tot lo referent als últims successos ab la amplitud que l' s' Cossos Colegisladors desitjin.

Es possible, segons se diu, que l' senyor Sagasta pronuncihi un discurs donant compte de tot lo ocorrregut, espliquant causas y efectes, y fent revelacions importants.

—En lo Consell de ministres celebrat ahir á la nit s' acordà emetre novas obligacions del Tresor, ampliant fins a dos mil milions los títuls del Deute de 4 per 100.

—Decididament van á Cuba pera servir de trasatlàntichs los creuhers «Meteoro», «Ràpido», y «Patriota».

Del Matadero general s' escaparen dues vacas bravas que anavan á ser sacrificades. Una d' elles prengué la direcció del pont de Toledo, pegant tan fort cop en un de sos pilans que quedà morta, cayent al canal.

L' altra vaca seguí son camí per lo carrer de Toledo fins á la Constantina, ahont un escombrayare, volguent, emular las glòries d' en Guerra, se proposà capejarla ab la brusa, lo qual li valgué ser enganxat per l' animal, guanyantse, ademés del espant y cayuda, varia lesions d' alguna importància.

Alguns tranzeunts acudiren en socorro del impròvis torero, rescatant son cos y portantlo á la Casa de Socorro del districte, ahont se l' auxiliá convenientment. Mentre tant la vaca seguí corrent pel camí dels «Ocho Hilos». Una parella de la guàrdia civil marxà en sa persecució, poguent al final matarla d' un disparo de fusell.

—Un telègrama de Viena comunica que ha ocorrèt una gran explosió en un establiment de pirotècnia, de Nicolaeff (Russia). A conssecució de la explosió moriren 21 persones.

—Ha sigut aprobat per lo Gobern lo Reglament viatjers y transports terrestres y marítims.

—Diuhens de Kingston (Jamaica) que emigren de dita illa milers d' habitants, dirigintse á Cuba y Puerto Rico.

—Se diu, ab referencia á notícias de Sant Petersburg, que la conferència sobre l' desarme se verifica del 15 al 20 de Febrer á la capital de Russia. Se creu que acudirán al cridament del tsar, enviant representants, totas las potències europeas, lo Japó, los Estats Units y algunes Repùblics de la Amèrica del Sur.

París 23.

Telegrafian de Roma que l' embajador francés ha entregat al almirant Cannevaro la gran creu de la Legió d' Honor ab que la República ha agraciat al marinero italià.

Diversions públiques

Tetro Fortuny

Companyia comich-dramàtica de don Wenceslao Bueno.

Funció per avuy.—6^a d' abono de la 3ª sèrie.—Lo preciós drama de costums en 3 actes y en vers original de D. Francisco Javier Santero, «Angel» y l' juguet comich en un y en prosa del malaurat escriptor D. Josep Estremera, «La Cuerda Flaca».—Lo Sexteto executerà les següents pessas: «Las sirenes», (Valsos), Waldteufel; «Aida», (Fantasia), Verdi; «Serena napolitana», Paladilhe; «Lohengrin» (Fantasia) Wagner.

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A tres quartos de nou.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Pildoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font

(FARMACEUTICH)

Demanades tots los que tingueu tòs en qualsevol
Farmàcia encara aquells que no hagin conseguit
aliviar cap altre de tots los acreditats específics
coneguts, tota vegada que elles cons-
titueixen un preciós medicament per
combatrela.

Preu 1 pesseta capsula

Nota.—Se envian per correu certificades sens augment de preu
als pobles abont no hi hagi
farmacia sempre que s'
demani dues capsulas.

FARMACIA CENTRAL

ESPAÑOLA

Pelayo, 42

Bañares.

Publicacions regionalistes que s'reben en aquesta Redacció.

«La Renssens», diari de Catalunya, «La Veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pàgès», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatre Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich, «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes, «L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot, «Les Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés, «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona, «La Veu del Vallès», setmanari de Catalunya, de Granollers, «El Vendrellenc», setmanari de Catalunya, del Vendrell, «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia), «Euskalduna», «Euskalzale», setmanaris de Bilbao (Bizcaia), «El Eco del Guadalope», setmanari de Alcalá (Aragó).

PER A ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICATXAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC:

balx garantia del Sindicat de vendes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

COM ADOB AZOAT

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOAT Y D'EFFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigir pera prospectes é informes sobre l'empleo

A. D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

TERCERARIO

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aèrea, disminueixen y fluidifiquen la viscositat del moco bronquial, facilitan la espectoració, treuen la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficàs pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crònica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crònich, sech y espasmòdich. Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totes las afeccions de las vías respiratorias. Se componen d'estimulants vegetals, sense que en sa preparació s'emplein narcòticas ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en qualsevol cantitat, lo mateix per los noyets que per las personas màjors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avides per los noys á quins es tan difícil fer-los-hi pendre medicaments.

A cada capsula acompaña un prospecte.

Dipòsits en totes las provincies

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80 - REUS

Demanis en totes las Farmaciacs de la província

Preu de la capsula 6 rals

RECETAS CONSEJES BODEGAS

RECETAS CONSEJES BODEGAS